

Fallet Lillemor Holm

Jag är en läsare av romantiska komedier som låter mig slukas in i en värld av enkelhet. Karaktärerna är goda eller onda, snälla eller elaka, själviska eller osjälviska. Det är alltid svart eller vitt. Därför var Per Gunnar Evanders bok "Fallet Lillemor Holm" en överraskning, något nytt och något spännande. En skildring i skiftande gråzoner. Samma tydliga röda tråd och fasta ramar fanns inte i denna bok, tvärtom så befann den sig utanför ramarna. När jag plockade upp boken från bibliotekshyllan tänkte jag att detta skulle bli för svårt men från att jag läste första sidan har jag fallit för Evanders skicklighet på att skildra mänskliga relationer.

I och med min tidigare läsning imponerades jag oerhört mycket av detta verks skildring av människor. Jag anser att Evander skildrar den verkliga människan, dens sätt att vara mångsidig och göra misstag. Helt enkelt en avbildning av den operfakta människan. Ett exempel på detta är att samtidigt som karaktären Sulan är omtänksam och vill sina klienters bästa så sätter han sig själv först när han tar ledigt över sommaren. Han försöker intala sig själv, trots att utomstående förespråkar motsatsen, att Lillemor inte behöver hjälp. Detta anser jag beror på ett försök i strävan till gott samvete. Han skildras som en omtänksam, storsint och förnuftig person samtidigt som han begår misstag, är självisk och agerar arrogant. Det är en skildring av en komplex människa, en människa som man inte kan sätta en stämpel på.

Igenom Lillemors personliga utveckling och behandling mot psykisk ohälsa framkommer även en realistisk bild av behandlingen mot den. Jag tror att både jag och många andra skulle beskriva fragmenten av Lillemors terapitillfällen som lätt kaotiska. Men jag tror inte att det är ovanligt att klienter som lider av stora svårigheter med psykisk ohälsa betar sig som Lillemor gör. Det är mycket svårare att prata om sina inre konflikter än vad man anar. Jag anser därför att verket visar på en ärlig bild av hur svårt det är att komma tillbaka efter en period av grov psykisk ohälsa. Som läsare tror jag att det är givande att få till sig hur svårt det faktiskt kan vara.

Jag blev starkt berörd av den realistiska skildringen av människorna i verket och fastnade lite extra för de mänskliga relationerna. Eftersom dessa var just mänskliga. Jag fann ett intresse i Lillemors komplexa karaktär och relation till sina medmänniskor. Däribland relationen till hennes pappa. Många gånger under terapisamtalen ligger fokuset på Lillemors barndom och majoriteten av de tillfällena dyker förtryckta aggressioner mot hennes pappa upp. Man förstår snabbt att hon blivit oerhört illa behandlad av honom och att detta är bakomliggande orsak till hennes nuvarande mående och beteende. Men oavsett hur allvarliga, grova och sorgliga berättelserna kring hur hennes pappa var så slutar alltid samtalet med att hon försvarar honom. Hon försvarar honom och förklarar att han egentligen älskade dem och ville deras bästa. Detta visar på att hon fortfarande älskar honom. Likaså gällde hennes kärlek till Stefan. Man tänker att det är enkelt. Gilla dem som vill dig väl och ogilla dem som gör motsatsen. Men så enkelt är det inte och den förståelsen får vi när följer Lillemors karaktär igenom verket.

Det känns som att verkets budskap syftar på hur mycket relationer faktiskt betyder även om de logiskt nog inte borde göra det. Relationen mellan klient och psykolog borde inte vara livsavgörande, men det kan den vara. Mellan en ung tjej och hennes våldsamma fader borde de rimligtvis inte finnas ett hopp kvar om kärlek och uppskattning men hos Lillemor gjorde det det. En kram borde rimligtvis inte betyda så mycket men i vissa fall har den en avgörande effekt. Människor är svårlästa men vi har en enkel yta. En yta som vi tror indikerar hur vi är, fungerar och agerar. Men bakom den fasaden finns oceaner av osäkerhet, mångsidighet och strävan efter att bli någon annan.

Jag anser att Evander har framställt alla bokens relationer mänskliga. Frågan lyder, är det mänskligt att älska och försvara dem som behandlar en illa? Svaret är ja. Jag tror att det är i de fallen som man enträget letar efter minsta spår av bekräftelse och väljer att hänga sig fast vid det lilla man hittar. Det kan som i Lillemors fall handla om att någon inte slog dig när du räknade med att bli slagen. Med tiden kan de små sakerna komma att identifieras som kärlek. Relationerna i boken "Fallet Lillemor Holm" är komplicerade, precis som människan själv. Kärleken är de största och viktigaste i en människans liv, för utan den så är vi ingenting.

Jag brukade tro att romantiska komedier på något sätt speglade verkligheten. Men jag hade fel. Evander har gett mig inblick i att denna enkelhet inte finns. Verklighetens människor är komplexa, operfekta och föränderliga och deras relationer likaså. Av denna läsning bär jag därför med mig att vara öppensinnad, för att man aldrig vet vad som pågår i någon annans huvud.

Nora Börjesson

Gullmarsgymnasiet i Lysekil

3 april 2024